

Arviomuiston liite 1

VN/6164/2023

VN/6164/2023-LVM-1

Mikroliikenteen ohjaaminen liikenteenohjauslaitteilla

Mikroliikenteen ohjaamista liikenteenohjauslaittein koskevat samat säännöt ja periaatteet kuin minkä tahansa muunkin liikenteen ohjaamista. Mikroliikennettä varten ei kuitenkaan ole erillisiä liikenteenohjauslaitteita, kuten varta vasten mikroliikenteen ohjaukseen tarkoitettuja liikennemerkkejä, vaan mikroliikenteen ohjaamiseen on käytettävä pääasiassa polkupyöräilyä ja muuta ajoneuvoliikennettä koskevia liikenteenohjauslaitteita. Liikennemerkkien yhteydessä on myös käytettävä lisäkilpiä, jotta merkkien vaikutus saadaan rajattua koskemaan esimerkiksi kevyiden sähköajoneuvojen käyttämistä.

Polkupyörällä ja kevyellä sähköajoneuvolla ajamisen rajoittaminen ja kieltäminen

Polkupyörällä ja kevyellä sähköajoneuvolla ajaminen tiellä voidaan kieltää esimerkiksi liikennemerkillä C11 (polkupyörällä ajo kielletty). Jos merkin vaikutus halutaan rajata koskemaan vain kevyen sähköajoneuvon käyttämistä, merkin yhteydessä voidaan käyttää lisäkilpeä ”Koskee kevyitä sähköajoneuvoja”. Ilman lisäkilpeä liikennemerkki C11 koskee sekä pyöräilijöitä että kevyen sähköajoneuvon kuljettajia, koska tieliikennelain ([729/2018](#)) 52 §:n 1 momentin mukaan kevyen sähköajoneuvon kuljettajan on noudatettava pyöräilijää koskevia liikenteenohjauslaitteita.

Lisäkilvellä voidaan myös rajoittaa kiellon vaikutusta ajallisesti. Esimerkiksi yöaikainen kevyen sähköajoneuvojen ajokiello voidaan asettaa ilmoittamalla lisäkilven ”Koskee kevyitä sähköajoneuvoja” yhteydessä kellonajat ja mahdolliset viikonpäivät, jolloin kiello on voimassa.

**Koskee kevyitä
sähköajoneuvoja**

**23-6
(23-6)
23-6**

**Koskee polkupyöriä
ja kevyitä
sähköajoneuvoja**

Polkupyöräilyn ja kevyellä sähköajoneuvolla ajamisen voi kieltää myös liikennemerkillä C1 (ajoneuvolla ajo kielletty). Jotta merkin vaikutus saadaan rajattua koskemaan vain polkupyöräilyä ja kevyellä sähköajoneuvolla ajamista tai vain jompaakumpaa näistä, merkin kanssa tulee käyttää lisäkilpeä.

Liikennemerkki C1 sijoitetaan kaikille suljetulle alueelle johtaville teille. Merkkiä ei voi käyttää, jos tarkoituksena on kieltää polkupyöräily ja kevyellä sähköajoneuvolla ajaminen yksittäisellä tiellä tai tieosuudella, vaan merkkiä käytetään sellaisilla teillä, jotka johtavat alueelle, jossa ajoneuvolla ajaminen on muutenkin kielletty. Jos kevyellä sähköajoneuvolla ajaminen haluttaisiin kieltää esimerkiksi koulun pihalla, voidaan koulun pihaan johtaville teille asettaa liikennemerkki C1 ja merkin vaikutusta rajaava lisäkilpi ”Koskee kevyitä sähköajoneuvoja”.

Jos pohditaan sitä, kumpi liikennemerkeistä soveltuu paremmin polkupyöräilyn ja kevyellä sähköajoneuvolla ajamisen ohjaamiseen, niin vastaus olisi polkupyörällä ajo kielletty -liikennemerkki. Liikennemerkin ulkoasu ja viesti ovat huomattavasti yksiselitteisempiä ja selkeämpiä tienkäyttäjän kannalta. Lisäksi merkkiä on mahdollista käyttää tiekohtaisesti, kun taas ajoneuvolla ajo kielletty -liikennemerkin käyttöä rajoittaa merkin sijoittamista koskeva sääntö.

Polkupyörällä ajo kielletty -liikennemerkkiä käytetään kieltämään polkupyöräily ja kevyellä sähköajoneuvolla ajaminen siellä, missä polkupyörällä ja kevyellä sähköajoneuvolla saisi lähtökohtaisesti ajaa, mutta ajamista halutaan rajoittaa esimerkiksi liikenneturvallisuuksista. Merkkiä ei yleensä käytetä, jos polkupyöräliikenteelle ja kevyiden sähköajoneuvojen kuljettajille on järjestetty

tarpeelliset yhteydet, jotka on osoitettu liikennemerkillä D5 (pyörätie), D6 (yhdistetty pyörätie ja jalkakäytävä) tai D7 (pyörätie ja jalkakäytävä rinnakkain).

Liikennemerkkiä voidaan käyttää myös osoittamaan alue, jolla polkupyörällä ja kevyellä sähköajoneuvolla ajaminen on kielletty. Tämä kuitenkin edellyttää, että liikennemerkki sijoitetaan alueelle johtaville teille, joilla polkupyörällä ja kevyellä sähköajoneuvolla saa ajaa. Lisäksi tiellä olevat risteysvälit voivat edellyttää, että liikennemerkki toistetaan jokaisessa risteyksessä tai vaihtoehtoisesti merkin lisäkilvessä määritellään merkin vaikutusalue. Merkin lisäkilvellä voi esimerkiksi ulottaa merkin vaikutuksen koskemaan läpiajoa erikseen määriteltujen teiden risteykseen tai läpiajoa erikseen määritellylle tielle.

Tienpitäjän suunnitteluohjeissa on todettu, että useamman risteysvälin pituiset läpiajokiellot ovat hankalia valvoa¹. Ne ovat myös tienkäyttäjän kannalta hankalia noudattaa, koska tienkäyttäjän tulisi paitsi huomata polkupyöräilyn ja kevyellä sähköajoneuvolla ajon kieltävä liikennemerkki myös muistaa olevansa merkin vaikutusalueella.

Pysäköintijärjestelyiden tekeminen

Polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen pysäköintiä varten voidaan osoittaa pysäköintipaikkoja. Pysäköintipaikka osoitetaan käyttämällä liikennemerkkiä E2 (pysäköintipaikka) ja ajoneuvoryhmää osoittavaa lisäkilpeä.

Jos pysäköintipaikka halutaan osoittaa sekä polkupyörille että kevyille sähköajoneuvoille, pysäköintipaikkamerkin yhteydessä käytetään lisäkilpeä H12.10 (polkupyörä). Jos taas pysäköintipaikka on tarkoitettu vain kevyiden sähköajoneuvojen pysäköintiä varten, pysäköintipaikkamerkin kanssa on käytettävä lisäkilpeä H24, jossa lukee esimerkiksi ”Tarkoitettu kevyille sähköajoneuvoille”.

Pysäköintipaikkamerkin kanssa on käytettävä tiemerkintää M3, jos polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen pysäköintipaikka osoitetaan ajoradalla. Ajoradan ulkopuolella polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen pysäköintipaikka voidaan osoittaa esimerkiksi tien eri osia erottavalle alueelle.

Pysäköintipaikalla polkupyörän ja kevyen sähköajoneuvon saa pysäköidä muulla tavalla kuin tien suuntaisesti, jos liikenteenohjauslaitteella on näin osoitettu. Tämän lisäksi pysäköintipaikkamerkissä voidaan käyttää lisäkilpeä, jossa kerrotaan, kuinka monta ajoneuvoa pysäköintipaikalle saa pysäköidä. Liikennemerkissä voidaan myös kertoa, että ajoneuvo on pysäköitävä sitä varten asennettuun telineeseen, jos tällainen pysäköintijärjestely on tehty.

Pysäköintipaikkamerkin käyttäminen ei lähtökohtaisesti tarkoita, että polkupyörän ja kevyen sähköajoneuvon pysäköiminen on sallittua vain pysäköintipaikalla. Jotta näin voisi olla, tienpitäjän tulisi kieltää polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen pysäköinti tiellä tai alueella, jossa pysäköintipaikkoja on erikseen merkitty.

Polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen pysäköintikieltoa varten voidaan käyttää liikennemerkkejä C38 (pysäköinti kielletty) ja C39 (pysäköintikieltoalue), jos pysäköinti halutaan kieltää ajoradalla. Kummallakaan merkillä ei voi kieltää tieliikennelain 37 §:n 4 momentissa sallittua polkupyörän ja kevyen sähköajoneuvon pysäköintiä jalkakäytävälle ja pyörätielle. Jos polkupyörän ja kevyen sähköajoneuvon pysäköinnin haluaisi kieltää jalkakäytävällä ja pyörätiellä, tienpitäjän tulisi käyttää

**Kevyiden sähköajoneuvojen
pysäköinti kielletty
jalkakäytävällä**

¹ Ks. esim. Kuntaliiton vuonna 2022 laatima ohje [liikennemerkkien käytöstä kadulla](#).

suorakaiteen muotoista tekstillistä merkkiä. Tämän merkin käyttöä käsitellään jäljempänä.

Liikenteenohjauksella toteutettaviin pysäköintijärjestelyihin voidaan sisällyttää muitakin rajoituksia kuin pysäköintirajoituksen laajuus (koskeeko rajoitus esimerkiksi kaikkia ajoneuvoja vai ainoastaan tiettyjä ajoneuvoryhmiä), vaikutusalue ja voimassaoloaika. Tällaisia muita rajoituksia ovat pysäköinnin maksullisuus ja pysäköinnin salliminen erikseen myönnetyn pysäköintitunnuksen perusteella. Tienpitäjä voi kieltää polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen pysäköinnin tiellä, mutta sallia sen maksua vastaan erikseen merkityllä pysäköintipaikalla. Tällainen järjestely ei välttämättä ole toteutuskelpoinen, koska sitä ei voida vaivattomasti valvoa. Ongelma on siinä, ettei muiden kuin mikroliikennepalveluihin sisältyvien polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen omistajista saada tietoja ajoneuvon tietojen perusteella.

Vastaavia ongelmia ei sisälly pysäköintitunnusten käyttöön. Pysäköintitunnus on käytännössä tienpitäjän myöntämä käyttöoikeus erikseen osoitettujen pysäköintipaikkojen käyttöön. Käyttöoikeus perustuu tienpitäjän kanssa tehtyyn sopimukseen, jossa on voitu sopimusehtojen lisäksi määritellä, että pysäköity ajoneuvo on yksilöitävä tai siinä on käytettävä näkyvää tunnusta, jonka avulla ajoneuvo ja pysäköintitunnus voidaan yksilöidä. Jos yksilöivää numeroa tai näkyvää tunnusta ei ole, pysäköinti on kiellettyä. Siksi pysäköintitunnuksen haltijalla on itsellään intressi huolehtia siitä, että ajoneuvo on yksilöitävissä ja tunnistettavissa. Toisaalta on myös mahdollista, että ajoneuvossa olevia yksilöinti- ja tunnistetietoja voidaan anastaa ja käyttää muissa ajoneuvoissa.

Suorakaiteen muotoisen tekstillisen merkin käyttäminen

Jos liikenteen ohjauksessa tarvitaan liikennemerkkiä, josta ei ole tieliikennelaissa säädetty, voidaan käyttää suorakaiteen muotoista tekstillistä merkkiä. Tästä on säädetty tieliikennelain 75 §:n 2 momentissa.

Suorakaiteen muotoinen tekstillinen merkki voisi tulla kyseeseen, jos tienkäyttäjää koskevat velvoitteet koskevat nimenomaisesti kevyiden sähköajoneuvojen käyttämistä. Yksinkertaisimmillaan tienpitäjä voi rajoittaa kevyiden sähköajoneuvojen käyttämistä asettamalla suorakaiteen muotoisen tekstillisen merkin, jossa lukee "Kevyellä sähköajoneuvolla ajo kielletty".

**Kevyellä sähköajoneuvolla
ajo kielletty**

Tieliikennelain 75 § ei rajoita suorakaiteen muotoisen tekstillisen merkin käyttämistä myös aluekieltomerkkinä. Tekstillisellä merkillä voidaan siis rajoittaa kevyillä sähköajoneuvoilla ajamista tietyllä alueella, kuten nykyisin tehdään esimerkiksi nopeusrajoitusalue- ja pysäköintikieltoaluemerkeillä C34 ja C39. Suorakaiteen muotoista tekstillistä merkkiä käytettäessä on huomioitava liikenteenohjauslaitteen viestinnällinen tarkoitus. Merkkiin sisällytettävän velvoitteen, määräyksen, rajoituksen, kiellon tai ohjeen on oltava tarkkarajainen ja täsmällinen, jotta tienkäyttäjä ymmärtää sen ja osaa toimia merkkiin sisältyvien velvoitteiden mukaan. Lisäksi merkki tulee sijoittaa niin, että se on tienkäyttäjän havaittavissa.

Suorakaiteen muotoista tekstillistä merkkiä voidaan käyttää myös pysäköintikieltojen liikennemerkkinä. Tekstillisellä merkillä voidaan kieltää polkupyörien ja kevyiden sähköajoneuvojen pysäköinti jalkakäytävällä ja pyörätiellä, vaikka pysäköinti olisi muutoin sallittua tieliikennelain 37 §:n 4 momentin perusteella. Liikenteenohjauslaitteella voidaan antaa liikennesäännöistä poikkeavia velvollisuuksia, mutta liikenteenohjauksella ei kuitenkaan voida poiketa tieliikennelain ja kansainvälisen tieliikennesopimuksen ([SopS 30/1986](#)) perusteista.

**Kevyiden sähköajoneuvojen
pysäköinti kielletty
Senaatintorilla**

Suorakaiteen muotoisella tekstillisellä merkillä voidaan osoittaa pysäköintikieltoalue polkupyörille ja kevyille sähköajoneuvoille. Aluekiellon osoittamiseksi tekstillisessä merkissä tulee selvästi todeta, mikä on kiellettyä, millä alueella kielto on voimassa, mitä ajoneuvoryhmiä kielto koskee ja mikä on kiellon voimassaoloaika, jos se halutaan erikseen määritellä. Tämän lisäksi merkissä voidaan kertoa, että pysäköintikiellosta huolimatta pysäköinti on sallittua erikseen merkityillä pysäköintipaikoilla. Paikat, joilla pysäköinti on sallittua, osoitetaan pysäköintipaikkamerkillä.

Suorakaiteen muotoisen tekstillisen merkin sijoittamisesta ei ole annettu tarkempia säännöksiä. Merkin käytössä on luontevaa soveltaa sitä, mitä tieliikennelain 78 §:ssä säädetään kielto- ja rajoitusmerkkien käytöstä. Sen lisäksi tekstillisen merkin sijoittamiseen pätevät liikenteenohjauslaitteiden käytöstä annetun valtioneuvoston asetuksen ([379/2020](#)) 29 ja 30 §:ssä säädetyt kieli- ja sijoitusperiaatteet.

Tekstillisen merkin käytössä on huomioitava, että liikennemerkkien koolle on asetettu erilliset vaatimukset liikenteenohjauslaitteiden väreistä, rakenteesta ja mitoituksesta annetussa Liikenne- ja viestintäviraston määräyksessä ([TRAFICOM/101313/03.04.03.00/2022, 13.6.2022](#)). Määräyksessä on määritelty suurten ja pienten vakiomerkkien mitat, mutta huomioitu erikseen myös se, että esimerkiksi lisäkilvissä mitat voivat määräytyä myös tapauskohtaisesti. Liikennemerkissä käytettävä kirjaisinkoko on määritelty määräyksen liitteessä 11.